

Falkenbjerg-området

Kædehuse på Hyrdebjerg.

NATURGRUNDLAG OG LANDSKAB

Området med vejene Falkenbjerg, Hyrdebjerg og Struebjerg ligger på tidligere markarealer. Umiddelbart syd for området falder terrænet kraftigt ved Belvedere, og det har antageligt givet anledning til navngivningen af "bjergvejene". Struebjerg var dog et af de gamle navne på købstadens jorder. Nord for området ligger skoven Margrethelund, der fra gammel tid har tilhørt købstadsgårdene i fællesskab.

KULTURHISTORIE

Den første bebyggelse, der blev opført indenfor kulturmiljøet, er Svendborg Andels-Boligforenings to-families-boliger på Nylandsvej. Boligerne er fra 1938 og vidner om en generel tendens i datidens bysamfund, hvor man søgte at afhjælpe stigende problemer med bolignød især for de børnerige familier.

I hvilket omfang 1930'ernes krisetid influerede på nybyggeri i Svendborg har ikke været muligt at vurdere i de hidtidige kulturmiljøanalyser. Men der er eksempler på, at det især var børnerige familier, der flyttede ind i husene på Nylandsvej. Svendborg Andels-Boligforening blev stiftet af 5 mænd fra en socialdemokratisk diskussionsklub. Siden oprettelsen har foreningen udvidet med andelsboliger flere steder i Svendborg og bl.a. i nabogaden Struebjerg, hvor boligerne blev indviet i 1957. Foreningen er i dag en af de store boligudbydere på det almennyttige boligmarked i Svendborg.

Svendborg Boligselskab af 16. januar 1945 stod bag opførelsen af boligerne på Hyrdebjerg i 1949 og Falkenbjerg i 1951. Foreningen blev dannet af Svendborg Skibsværft, A/S Svendborg boligselskab af 1941 ved direktør O. Bonde Lauritsen (Sydfynske Dampskibsselskab) og fabrikant E. Halberg (Halbergs Tobaksfabrik). Om oprettelsen skyldtes ønsker om flere boliger til arbejderne, en god investering eller socialt engagement i byens liv vides ikke. I selskabets formål erklæres det dog, at man arbejder "for et samfundsmæssigt ønskeligt Boligbyggeri ... til Fremme af det sociale Boligbyggeri og Parcel- og Rækkehusbyggeri, samt at videresælge disse Ejendomme når dette maatte skønnes formaaltjenligt".

Klitemarken og Toftemarken er bygget af Borgerlig Social Boligforening i perioden 1961-69. Haveforeningen Margrethelund er oprettet i 1943.

ARKITEKTUR OG BYGGESKIK

Bebyggelsen på Nylandsvej består af en række ens længehuse der ligger i forlængelse af hinanden på begge sider af vejen. Husene, der hver er til to familier, er enkelt udformede uden særlig detaljering. Trappeforløb gør, at gavlene har en noget uharmonisk udformning. Også husene på Struebjerg er meget enkle, og bebyggelsen markerer sig næsten kun ved at være ens.

Bygningerne på Nylandsvej (tv) og Struebjerg (th).

Bebyggelsen på Hyrdebjerg består af små gavlstillede huse med høj trempel og en næsten kvadratisk grundplan, sammenbygget med lave skure. Bygningerne er mere harmoniske, og små bygningsdetaljer som de fremskudte glaskarnapper mod haven tilføjer lidt mere liv.

Bygninger og bebyggelse på Hyrdebjerg

Bygninger og bebyggelse på Falkenberg.

Falkenberg fremstår som den arkitektonisk mest helstøbte del af bebyggelsen. Bebyggelsen består af små facadevendte huse, der er bygget sammen af lidt lavere mellembygninger. Det giver et fint rytmisk motiv, som samtidig understøtter oplevelsen af terrænets lette fald gennem gaden. Husene har tegltag uden udhæng.

Parkbebyggelsen på Klintemarken og Toftemarken består af store længehuse med store, helvalmede saddeltage. Bygningerne er opført i røde tegl, som på facaderne står som lodrette bånd, og adskilt af altaner i lys beton. I tagetagen er der senere indrettet taglejligheder. Særligt de indskårne terrasser til disse lejligheder svækker bygningsarkitekturen noget. Kvaliteten ligger især i den samlede bebyggelse.

Bygningskulturen i kolonihaverne er den enkle selvbyggerkultur. En del af haverne har bevaret helt enkle småhuse, hvilket opleves som en kvalitet i området.

Den enkle bebyggelsesplan danner et varieret bylandskab (tv). Etageboligernes karakter af parkbebyggelse ses i de store, åbne og landskabelige gårdrum.

Bygninger på Klintemarken/Toftemarken. De store tagflader er et væsentligt element, og netop derfor opleves det som en svækkelse, at de forstyrres af indskårne altaner og tagvinduer.

Velbevaret mindre kolonihavehus (tv) og fælleshus (th) i Haveforeningen Margrethelund.